

INLEDNING

Vi läser Paulus brev till församlingen i Thessalonike tillsammans ett antal gudstjänster. En nyfödd församling i norra Grekland för 2000 år sedan - vad kan den ha med oss att göra? Vad skulle vi möjligen kunna lära av den?

Kanske en hel del. Det finns så klart skillnader mellan vår tid och den tid då detta brev skrevs, men det saknas inte heller likheter.

Många år har gått och världen har förändrats mycket sedan Paulus skrev sitt brev till församlingen i Thessalonike, men det är också sant att människans kamp med sig själv och de krafter som påverkar henne i hög grad förblir de samma och att situationen för församlingen i Thessalonike har många beröringspunkter med vår egen tid. Idag ska vi se på ett sådant område.

Församlingen i Thessalonike befann sig på kollisionskurs med sin egen tids normer och värderingar. Det har varit olika med det under historien. Vissa tider har kyrkan blivit tillfrågad med respekt och lyssnad till. Vissa tider har kyrkans förkunnelse varit normgivande och formgivande. Andra tider har kyrkan ifrågasatts och fått leva mot strömmen. Så var det i Thessalonike.

Här gäller frågan synen på moral i frågan om samliv och sexualitet. Det antika samhället var lössläppt när det gällde det området. Sexuell lössläppthet var en del av kulten och kulturen. En samtida författare, Demosthenes, skriver och förklarar sin omvärlds syn på saken. Det sker i några ganska otäcka ordvändningar: *"Vi har prostituerade för vårt nöje. Vi har älskarinnor för kroppens dagliga behov. Vi har fruar för att trofast vakta vårt hem."*

Ett citat som ger en slags bild av det tryck som denna församling levde under vad gällde synen på samliv och samliv. Detta var inte ett samhälle präglad av kristen syn på man, kvinna och äktenskap. Det var ett samhälle med en helt annan syn på saken.

Nu vill Paulus återigen... inte för att församlingen inte ville, eller levde enligt hans undervisning, utan för att hjälpa de troende ytterligare, för att förstärka grunden i deras liv... nu vill Paulus återigen och med kraft undervisa om vikten att leva mot strömmen. Som kristen är jag kallad att leva annorlunda. Mot strömmen, när det blir nödvändigt.

Lägg märke till att Paulus använder en mängd starka uttryck för att betona det han har att säga. Han *ber* församlingen att följa hans undervisning. Han *uppmanar* dem att göra det. Han talar om att detta är *föreskrifter från Herren*.

Det är *Guds* uttryckliga *vilja* att vi helgas och avhåller oss från otukt. Det *får inte ske* att församlingen ger sig hän åt samma lidelser som dem som inte känner Gud...

Detta är mycket starka uttryck. Det är inte ofta Paulus staplar sådana anspråk på varandra för att ge tyngd åt det han har att säga. Han säger t.o.m. att den som avvisar detta *avvisar den helige Ande*. Varför tar han i så?, måste man fråga.

För att det är nödvändigt. För att detta är svårt. För att Paulus vet att de troende i Thessalonike dagligen bombarderas av sin tids värderingar och synsätt. Han vet att här finns så många frestelser, så mycket sankt mark, så många faror att han måste ge eftertryck åt sin undervisning.

Paulus visar att jag ibland måste anta en minst sagt obekväm - och tidvis obehaglig - hållning, nämligen att försöka lyda Gud mer än människor.

HUR LÅNGT ÄR DET Egentligen till Thessalonike?

I går köpte jag denna tidning. (Uppvisar en tidning.) Jag stod framför tidningshyllan i det stora köpcentret och såg alla dessa tidningar som riktade sig till kvinnor i olika åldrar.

På männens avdelning fanns tidningar om hur man bygger ett hus, lagar en bil, programmerar en dator eller fäller en björn.

Nu gick jag vilse i en ny och okänd värld.

Där fanns tidningar riktade till min elvaåriga dotter och andra som riktade sig till min 15 åriga dotter och t.o.m. sådana som riktade sig till min fru. Layouten var i stort sett densamma, innehållet likaså.

Jag tog snabbt ner en från hyllan. Lite skamset och rädd för att någon skulle se mig. Det råkade bli den här. Jag läste innehållsförteckningen på framsidan:

Vem hatar vem i kändissverige?

Bli sexgudinnan han aldrig glömmet.

Fylliga läppar på en minut.

Vårens alla trender.

Och en extra bilaga: *Forma din kropp*, med ett i dubbel mening mycket smalt kvinnoideal.

Så långt var det alltså till Thessalonike.

Vi lever i en stark och aldrig sinande ström av värderingar. Hur hanterar man sådant? Det så kallade toleranta samhället visar sig ofta oerhört intolerant mot den som inte stämmer in i kören, mot den som har andra åsikter, och särskilt vad gäller synen på sex och samlevnad. Det tycks att det enda som får säga är att allt är tillåtet. Och om någon säger annorlunda är det nog en farlig människa. Men Paulus säger att jag som kristen är kallad att leva annorlunda. Så hur gör man det? Var får man kraft att orka gå mot strömmen? Varför skulle man ens vilja det?

TVÅ AVARTER

Låt mig först säga någonting om två avarter.

Den första handlar om sektmentalitet.

Den andra om att bli en dömande människa.

Båda dessa risker är uppenbara.

Först: När man måste gå mot strömmen för att man lever efter andra förutsättningar blir man ofta både missförstådd och misstänkliggjord. I det lägget är det lätt att en församling sluts.

Det är lätt att stänga dörren om sig och låsa till. Omvärlden verkar fientlig men här inom den egna gruppen förstår vi varandra. Koppla det till ett auktoritärt ledarskap och vi är farligt ute.

En grupp som vet lite bättre än andra, känner sig särskilt utvald, som stänger ute omvärlden och som leds av auktoritära ledare är ett embryo till en sekt.

Detta får aldrig ske. Guds församling kommer ibland att bli förföljd. Just så rakt säger Jesus det till oss. Men församlingen får aldrig bli en tillsluten grupp. Den måste våga leva mot strömmen men alltid med en generös öppenhet för insyn.

Den andra faran är att man vänder sig mot sin omvärld på ett aggressivt sätt och blir dömande.

Hur ska man hitta balansen? Vara annorlunda utan att bli exklusiv? Ha en tydlig moral utan att bli dömande och hård? Uppgiften är svår. Kyrkan har ofta misslyckats.

Svaret på frågan hur det ändå ska vara möjligt ligger i Jesu ord: - *Följ mig!*

Jesus är själv exemplet för oss. Han var annorlunda, mot strömmen, men han vägrade stänga dörren om sig och grunda en sekt. Han gjorde allt öppet och offentligt.

Han lyckades vara tydlig med sina ställningstaganden utan att uppfattas som dömande.

Faktum var att han både lyckades med att förmana och ge hopp. Han var fylld av nåd och sanning och visar oss att det finns en väg för en kristen att förbli intakt. Att vara annorlunda utan att bli exklusiv. Att vara tydlig med sina ståndpunkter utan att bli dömande. Och det är vad Paulus nu försöker lära församlingen i Thessalonike.

HUR SKA MAN DÅ FÅ KRAFT ATT ORKA LEVA MOT STRÖMMEN?

Vad är det egentligen vi söker?

All denna massiva propaganda om att allt (nästan) är tillåtet och önskvärt... Denna enorma rastlöshet på sexualitetens område. Vad är det egentligen vi söker.

Paulus sätter oss på spåret. Han skriver om kärleken i församlingen. Om kärleken från Gud. Kanske är det så det är. Jag ser att mycken jakt in i perverterad sexualitet och i förvrängda ideal i själva verket handlar om vår enkla och basala längtan efter sann kärlek och verklig ömhet.

Jag tycker att det verkar som en rättfälla. Någon gillar fällan och kallar lusta, otukt och lössläpplighet för kärlek och kärlekshungrande människor fastnar effektivt.

Hur ska man få kraft till det annorlunda livet?

Låt mig berätta för dig om Lalle. (Uppvisar nu min dotters milt sagt slitna nalle för församlingen). Detta är Lalle. Lalle har en lång historia.

Pappas första gåva till Johanna var Lalle. Sedan dess har de två följts åt.

Lalle har varit med om mycket, åkt buss runt hela Jönköping stad på egen hand, kommit efter oss på posten när han blivit kvarglömd här och där.

Man måste nog säga att min dotters kärlek har varit lite förtärande för Lalles del. Rent av livsfarlig. Han har nästan blivit älskad till döds! Hans nos är bortnött, liksom mycket av hans hår. För de allra flesta människor på jorden saknar han värde. Men inte för min yngsta dotter. I hennes liv finns bara två män: Lalle och pappa. Förmodligen också i den ordningen. (En dag kommer förmodligen en ung man att göra anspråk på att få bli min dotters tredje man. Han kommer då få med mig och Lalle att göra.) Du ser Lalle har bara sitt värde i att han är älskad av en liten tjej. Detta är hans livs stora lycka. Det är Johannas kärlek som gör Lalle vacker och som ger honom värde. För alla andra är han en trasig lumpsäck, en trasdocka. Min dotters kärlek gör honom till något mer.

Vi är många som Lalle. Lite kantstötta och luggslitna och ganska vanliga. Men Någons kärlek gör oss vackra, och fria. Jag mötte honom som en trasig och ganska söndernött tonårsgrabb.

Det var då han stod där en dag, mitt i en korsning och sa att han älskade mig.

Mitt möte med Guds kärlek är ingen färgrann ballong, ett extra tillägg till allt annat. Guds kärlek blev min livboj. Den blev skillnaden mellan död och liv för min del.

Det var hans kärlek som fick mig att vilja leva igen.

Det var hans kärlek som fick mig att välja den väg genom livet jag kom att ta. En väg som ganska ofta kommit att bli mot strömmen.

Så är det med Lalle och mig. Vi är ganska slitna och lite kantstötta. Vi har varit med om en del.

Men någons kärlek gör oss till något vi aldrig skulle varit annars.

Jag tror av hela hjärtat att det är denna kärlek vi egentligen söker efter, också när vi går helt vilse i vårt sökande, som kan tillfredsställa oss och som ger oss kraft att gå mot strömmen då och då.

VARFÖR SKULLE MAN DÅ VILJA LEVA DETTA ANNORLUNDA LIV?

Det finns en bok med namnet *Viskprovet*. Det handlar om en ung tjej som föddes med en liten missbildning, mobbades av sina skolkamrater och stympades i sitt självförtroende. Hon var övertygad om att ingen utanför hennes egen familj kunde älska henne.

Så fick klassen en ny lärarinna. Alla dyrkade henne. Hon var strålande.

En gång varje år genomfördes en hälsoundersökning. En efter en fick då komma in till fröken och genomgå några enkla prover. Bl.a. ett hörseltest. Jag läser: *"Läraren satt vid katedern och viskade något, så skulle man upprepa vad hon hade sagt – det kunde vara meningar som "Himlen är blå" eller "Har du fått nya skor?". Där stod jag nu och väntade på orden som Gud själv måste ha lagt i hennes mun... ord som kom att förändra mitt liv. När mrs Leonard viskade sin mening till mig var detta vad hon sade: "Jag önskar att du vore min egen lilla flicka."*

Det går en viskning genom rummet. Hör du rösten. - *Jag önskar att du vore min. I mina ögon är du vacker.* Kanske viskar den: - *Jag är stolt över att du är min.* m du hör den blir du fri.

Om du hör den kan du gå mot strömmen ibland. Om du hör den kan du gå Gud till mötes.